

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Andrea Pasquini,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Andrea Pasquini împotriva Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău privind constatarea aplicării ilegale și neconstituționale a arestului preventiv, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 18 ianuarie 2024 a Curții de Apel Bălți,

*(Dosarul nr. 2ra-355/24
Nr. PIGD 2-23053955-01-2rac-20032024)*

Recursul este vădit neîntemeiat, conform art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, întrucât recurentul se limitează la formularea unor critici generale față de soluția instanței de apel, fără a indica în mod concret care dintre ipotezele expres și limitativ prevăzute la art. 432 alin. (1) lit. a)-f) din Codul de procedură civilă ar fi aplicabile în speță, ceea ce pune în discuție respectarea cerințelor de admisibilitate ale recursului.

Au examinat anterior cauza judecătoria:

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (V. Negruța)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Garbuz, I. Grosu, A. Ciobanu)

28 ianuarie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de către Andrea Pasquini,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Gheorghe Stratulat
Ion Munteanu, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 14 februarie 2023, Andrea Pasquini a depus cerere de chemare în judecată împotriva Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău privind constatarea aplicării ilegale și neconstituționale a arestului preventiv, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a relatat că la 05 noiembrie 2010, a fost reținut de organul de urmărire penală și ulterior pus sub învinuire de comiterea infracțiunii prevăzute de art.206 alin.(3) Cod penal al Republicii Moldova.

3. Prin sentința din 28 mai 2012 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 206 alin. (3) din Codul penal al Republicii Moldova și condamnat la 21 de ani închisoare.

4. În context, reclamantul a susținut că Judecătoria Chișinău, sediul Centru, nu s-a pronunțat asupra măsurii preventive, astfel că, în perioada 05 noiembrie 2010 – 28 mai 2012 (în total 570 de zile), acestuia i-a fost aplicată măsura preventivă a arestului.

5. Prin decizia din 22 octombrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, sentința în privința sa a fost modificată și i-a fost redusă pedeapsa de la 21 la 18 ani de detenție. Iar, prin decizia din 31 martie 2015 a Curții Supreme de Justiție, decizia din 22 octombrie 2014 a Curții de Apel Chișinău a fost casată parțial în latura penală, fiindu-i aplicată pedeapsa penală de 21 ani închisoare.

6. Aici, reclamantul a precizat că potrivit deciziei din 31 martie 2015 a Curții Supreme de Justiție, s-a constatat faptul că acesta s-a aflat în arest preventiv în perioada 05 noiembrie 2010 – 31 martie 2015.

7. De asemenea, el a arătat că, potrivit art. 25 alin. (4) din Constituție, arestarea poate fi dispusă numai în temeiul unui mandat emis de judecător, pe o durată de cel mult 30 de zile, care poate fi prelungită, în total, până la 12 luni.

8. În aceste condiții, reclamantul a susținut că, în privința sa, în perioada 05 noiembrie 2010 – 31 martie 2015, a fost aplicată măsura preventivă a arestului pe o durată de 53 de luni și 17 zile (1607 zile), fiind deținut ilegal în arest timp de 43 de luni și 17 zile (1242 zile).

9. Reieșind din cele menționate, reclamantul a conchis că pe parcursul a 1242 de zile i-a fost violat unul din drepturile fundamentale garantate de art.25 din Constituția Republicii Moldova - dreptul la libertate individuală și la siguranță, precum și dreptul la libertate și siguranță prevăzut de art. 5 CEDO.

10. Așadar, ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 1, 5, 6 și 41 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 1 al Primului Protocol adițional la Convenție, art. 1, 4, 7, 8, 20, 24, 25 și 53 din Constituția Republicii Moldova, precum și art. 19, 2006 și 2007 din Codul civil, Andrea Pasquini a solicitat admiterea acțiunii, constatarea aplicării ilegale și neconstituționale a arestului preventiv în privința sa de către Judecătoria Chișinău, Curtea de Apel Chișinău și Curtea Supremă de Justiție, pe parcursul a 1242 de zile, în perioada 05 noiembrie 2010 – 31 martie 2015, precum și încasarea, în mod solidar, din contul Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău, în beneficiul său, a sumei de 12 000 000 euro, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin aplicarea ilegală și neconstituțională a arestului preventiv, precum și a sumei de 20 000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

11. Prin încheierea din 09 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prezenta cauză s-a strămutat către Judecătoria Strășeni, sediul Central.

12. Prin hotărârea din 23 mai 2023 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Andrea Pasquini (f.d.65, 67-68, Vol.I).

13. La 20 iunie 2023, Andrea Pasquini, reprezentat de avocatul Nicolae Daniliuc a declarat apel, iar la 08 noiembrie 2023 a prezentat cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 23 mai 2023 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii de admitere integrală a cererii sale de chemare în judecată (f.d.70-71, 94-99, Vol.I).

14. Prin încheierea din 18 octombrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, prezenta cauză s-a strămutat de la Curtea de Apel Chișinău la Curtea de Apel Bălți pentru judecare în ordine de apel.

15. Prin decizia din 18 ianuarie 2024 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Andrea Pasquini, reprezentat de avocatul Nicolae Daniliuc și s-a menținut hotărârea din 23 mai 2023 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central (f.d. 119-127, Vol.I).

16. Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Bălți, a constatat că hotărârea din 23 mai 2023 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central este legală și întemeiată.

17. Instanța de apel a reținut că prima instanță a examinat cauza cu respectarea normelor de drept material și procesual, apreciind în mod corect probele administrate.

18. De asemenea, Curtea de Apel Bălți a constatat că temeiul juridic aplicabil cauzei este Legea nr. 1545/1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care prevede expres cazurile și condițiile în care statul poate fi obligat la despăgubiri.

19. Întrucât Andrea Pasquini a fost condamnat definitiv la 21 de ani de închisoare pentru infracțiunea prevăzută la art. 206 alin. (3) Cod penal, fără a fi achitat sau reabilitat, instanța de apel a concluzionat că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 6 alin. (1) din Legea nr. 1545/1998 pentru repararea prejudiciului moral pretins.

20. De altfel, instanța de apel a respins argumentele apelantului potrivit cărora instanța de fond ar fi aplicat greșit cadrul legal, arătând că legea specială este aplicabilă cauzei și nu contravine Constituției Republicii Moldova. A reținut că Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 23 februarie 2016, invocată de apelant, nu este relevantă, deoarece efectele acesteia nu se extind asupra persoanelor condamnate prin hotărâre definitivă.

21. Totodată, instanța ierarhic inferioară a apreciat că dispozițiile art. 2006 și 2007 din Codul civil nu pot fi aplicate, întrucât lipsesc condițiile legale pentru angajarea răspunderii statului.

22. În consecință, Curtea de Apel Bălți a catalogat neîntemeiate motivele de apel invocate, a stabilit că hotărârea primei instanțe este corectă sub toate aspectele și a dispus respingerea apelului, cu menținerea în vigoare a hotărârii din 23 mai 2023 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

23. La 20 martie 2024, Andrea Pasquini a declarat recurs împotriva deciziei din 18 ianuarie 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și emiterea unei decizii noi de admitere integrală a cererii sale de chemare în judecată.

24. În motivarea recursului, Andrea Pasquini a reiterat motivele de fapt și de drept indicate anterior la etapa examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar invocând dezacordul cu decizia din 18 ianuarie 2024 a Curții de Apel Bălți, care în opinia sa este neîntemeiată, ilegală și pasibilă casării.

25. Prin referința depusă la 28 iunie 2024, Aparatul Președintelui Republicii Moldova a solicitat declararea inadmisibilă a recursului înaintat de Andrea Pasquini.

26. La 28 iunie 2024, Judecătoria Chișinău a depus referință asupra recursului înaintat de Andrea Pasquini împotriva deciziei din 18 ianuarie 2024 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat declararea inadmisibilă a acestuia.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

27. Art. 431 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.”

28. Art. 432 alin. (1) lit. a)-f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

29. Art. 433 alin.(1) lit. f) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

f) recursul este vădit neîntemeiat.”

30. Art. 434 alin.(1) – (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

31. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

32. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Andrea Pasquini s-a conformat dispozițiilor art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă, și a depus în termen

recursul la 20 martie 2024. Or, decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 18 ianuarie 2024 și notificată reprezentantului recurentului, avocatului Nicolae Daniliuc, prin e-mail, la 19 martie 2024 (f.d.128, Vol.I).

33. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) lit.a)-f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă (a se vedea pct.28).

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

35. În recursul declarat, Andrea Pasquini se limitează la formularea unor critici generale față de soluția instanței de apel, fără a arăta în mod concret care dintre ipotezele expres și limitativ prevăzute la art. 432 alin. (1) lit. a)-f) ar fi incidente cauzei de față. O atare omisiune face imposibilă analiza de legalitate a hotărârii recurate în raport cu obiectul și scopul recursului.

36. Or, este de principiu că recursul este o cale de atac de strictă legalitate, iar partea care înțelege să îl exercite are obligația procesuală de a indica în mod clar temeiurile de drept incidente, inclusiv prin raportare la eventuale abateri grave de la normele de procedură sau de interpretare juridică.

37. Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul de acces la o instanță, garantat de art. 6 §1 din Convenție, nu este absolut, dar limitările admise de Curte trebuie să fie previzibile și proporționale, iar reclamantul trebuie să manifeste diligență în exercitarea căilor de atac.

38. Astfel, în cauza *Grosjean c. Franței* (2002), Curtea a reținut că o cale de atac nu poate fi considerată efectivă dacă persoana interesată nu este în măsură să înțeleagă ce condiții trebuie îndeplinite pentru ca instanța să o examineze în fond. De asemenea, în cauza *Walden c. Liechtenstein* (2001), CEDO a reiterat că lipsa unei motivări clare și a indicării temeiurilor legale poate conduce la respingerea unei căi de atac ca inadmisibile, fără ca acest fapt să încalce în sine art. 6, dacă reglementarea este clară și partea avea posibilitatea reală de a se conforma.

39. Prin urmare, în contextul cadrului legal, în care motivele de recurs sunt enumerate limitativ, prin art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, obligația recurentului era aceea de a individualiza motivul de recurs, astfel încât instanța să poată evalua dacă sunt îndeplinite condițiile legale pentru reanalizarea cauzei în calea extraordinară a recursului.

40. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma în vigoare la data declarării recursului, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

41. De altfel, dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform

Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

43. În contextul prevederilor art. 432 alin.(2) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică în cazul invocării în recurs a temeiurilor menționate la art. 432 alin. (1) lit. d)–f) din Codul de procedură civilă, dacă acestea au fost invocate și în apel sau dacă pretinsa încălcare a avut loc în instanța de apel, la caz, nefiind stabilite anumite încălcări ce ar fi fost comise de instanța ierarhic inferioară.

44. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p. 38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45). Procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 9 octombrie 1991).

45. De altfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Andrea Pasquini, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător.

46. Față de cele reținute, instanța de recurs constată că recursul este vădit neîntemeiat, întrucât: nu identifică în mod expres niciunul dintre temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nu conține o motivare legală corespunzătoare a nelegalității deciziei recurate și nu se fundamentează pe jurisprudența națională sau europeană care să justifice reanalizarea cauzei în recurs.

47. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Andrea Pasquini, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă și drept urmare prin prisma art. 433 alin. (1) lit. f), urmează a fi considerat inadmisibil.

48. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art.433 alin. (1) lit. f), art.440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Consideră inadmisibil recursul declarat de către Andrea Pasquini împotriva deciziei din 18 ianuarie 2024 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ion Munteanu